

NIEUW FISCAAL PROCESRECHT IN DE WEST: SOMETHING OLD, SOMETHING NEW

MR. D.G. BARMENTLO EN MR. B. JONGMANS¹

1 Inleiding

Het is anno 2015 nauwelijks meer voor te stellen dat de tweede feitelijke instantie voor rechtspraak in belastingzaken pas tien jaar in Nederland bestaat. Het hoger beroep is per 1 januari 2005 ingevoerd. Gedurende het daaropvolgende decennium heeft de tweede feitelijke instantie het landschap van de belastingrechtspraak in Nederland ingrijpend veranderd en is het hoger beroep een onmisbaar onderdeel van de belastingprocedure geworden. In de overzeese delen van het Koninkrijk wordt thans de tweede feitelijke instantie geïntroduceerd. Gelet op de rechtsontwikkeling in Nederland is de verwachting gerechtvaardigd dat de introductie van de tweede feitelijke instantie in de andere delen van het Koninkrijk zeker als even ingrijpend zal worden ervaren. Dat vereist dat professionals overzee snel zullen moeten inspelen op de nieuwe spelregels die de invoering van het hoger beroep zal meebrengen.

In Aruba is het sinds 1 januari 2015 mogelijk om aansluitend op het beroep bij het Gerecht in eerste aanleg van Aruba, in hoger beroep te komen bij het Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Eergisteren, per 30 juni 2015 hebben Bonaire, Sint Eustatius en Saba (de BES-eilanden) zich aangesloten bij de "Arubaanse regeling". De verwachting is dat ook Curaçao en Sint Maarten snel zullen volgen.²

In dit artikel zullen wij de komst van de tweede feitelijke instantie in de West nader belichten. Allereerst bespreken we de huidige stand van de fiscale rechtsbescherming aldaar. Daarna bezien wij de wijze waarop de tweede feitelijke instantie is vormgegeven en maken wij enkele opmerkingen over de regeling. Daarna besteden wij aandacht aan de veranderingen die in onze visie het gevolg zullen zijn van de invoering van het hoger beroep en wat dit voor de juridische praktijk zal betekenen. We sluiten af met een aantal aanbevelingen.

2 Fiscale rechtsbescherming overzee

De fiscale procedure overzee kent op dit moment met uitzondering van Aruba³ slechts één feitelijke instantie. We beschrijven hierna de verschillende regelingen.

2.1 Curaçao en Sint Maarten

Voor zowel Curaçao als Sint Maarten is de fiscale procedure geregeld in hoofdstuk IV van respectievelijk de Landsverordening van de 3de augustus 2001 houdende algemene bepalingen van formeel belastingrecht (Algemene landsverordening Landsbelastingen) en de Landsverordening houdende algemene bepalingen van formeel belastingrecht (eveneens aangehaald als de Algemene landsverordening landsbelastingen; beide regelingen zijn vergelijkbaar met de Algemene wet inzake rijksbelastingen, hierna worden zij gezamenlijk aangehaald als de ALL).

In art. 31 lid 1 eerste volzin van de ALL is (voor beide landen gelijklopend) bepaald: "De belanghebbende die bezwaar heeft tegen een ingevolge deze landsverordening door de Inspecteur gedane uitspraak kan binnen twee maanden na de dagtekening van het afschrift van de uit-

¹ Mr. D.G. Barmantlo is als advocaat-belastingkundige per 1 juli 2015 verbonden aan Jaegers & Soons Advocaten te Amsterdam. Mr. B. Jongmans is advocaat-belastingkundige verbonden aan Gaming Legal Advocaten te Halfweg en Gaming Legal Compliance te Curaçao.

² Daartoe is opgeroepen tijdens het Interparlementair Koninkrijksoverleg van januari 2015 en nog eens herhaald tijdens het overleg in mei 2015, zie Kamerstuk 33 845, nr. 5 en 9.

³ Zie onderdeel 3.2 hierna.

spraak in beroep komen bij de Raad.” De daar bedoelde Raad is de Raad van Beroep voor belastingzaken, bedoeld in art. 1 van de Landsverordening op het beroep in belastingzaken 1940 (deze laatste verordening regelt de procedure voor de Raad van beroep voor belastingzaken).⁴

In hoofdstuk IV van de ALL is niet voorzien in hoger beroep. Daaruit volgt dat de fiscale procedure beperkt is tot één feitelijke instantie. Herhaaldelijk is voor de Raad van Beroep voor belastingzaken de klacht geuit dat het ontbreken van hoger beroep in strijd is met art. 14 lid 5 van het BUPO-verdrag. De Raad heeft dit verweer herhaaldelijk afgewezen. In zijn beschikking van 28 augustus 2006 overweegt hij bijvoorbeeld: “Zoals de Raad al in eerdere uitspraken overwoog, de procedure in fiscale boetezaken tot en met de Raad is niet in strijd met dat Verdrag en het is niet aan de Raad om zich uit te spreken over de mogelijke gevolgen van het ontbreken van een appelinstantie.”⁵ Dit oordeel is in overeenstemming met de rechtspraak van de Hoge Raad.⁶

2.2 Caribisch Nederland

Voor de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (de BES-eilanden) geldt sinds de staatkundige vernieuwing per 10 oktober 2010 de Belastingwet BES. Art. 8.101 lid 1 Belastingwet BES bepaalt: “De belanghebbende kan tegen een uitspraak op bezwaar beroep instellen bij de Raad.” De Raad is volgens art. 1.3 aanhef en onderdeel p van de Belastingwet BES de Raad van Beroep voor belastingzaken, bedoeld in art. 8.97. Laatstbedoeld artikel is onderdeel van Titel 8 Rechtspleging Afdeling 2 Raad van Beroep voor belastingzaken van de Belastingwet BES. De wijziging van de fiscale procedure per 30 juni 2015 beschrijven wij hierna in onderdeel 3.3.

3 De herziening van het fiscale procesrecht overzee

3.1 Rechtsontwikkeling

De roep om uitbreiding van de fiscale rechtsbescherming op de eilanden met een tweede feitelijke instantie en cassatie bij de Hoge Raad bestaat al geruime tijd. Reeds in 2010, ter gelegenheid van de opheffing van de Nederlandse Antillen en de staatkundige vernieuwing van het Koninkrijk, werd tijdens de behandeling van de Rijkswet aanpassing rijkswetten aan de oprichting van de nieuwe

landen⁷ door de bijzondere gedelegeerde Bikker een amendement ingediend met de strekking dat voor het gehele Koninkrijk de mogelijkheden tot beroep in cassatie bij de Hoge Raad gelijkgetrokken worden aan de situatie in Nederland.⁸

Vervolgens deed de regering bij de behandeling van het wetsvoorstel Belastingwet BES⁹ in de Eerste Kamer de toezegging de tweede feitelijke instantie en cassatie in belastingzaken voortvarend ter hand te nemen.¹⁰

Deze toezegging werd nagekomen doordat in het wetsvoorstel Overige Fiscale Maatregelen 2012¹¹ een wijziging van de Belastingwet BES is opgenomen waarbij hoger beroep mogelijk werd (Afdeling 3a Hoger beroep art. 8.116a e.v.). Deze regeling geldt echter uitsluitend voor Caribisch Nederland en is per 30 juni jl. in werking getreden (zie onderdeel 3.3 hierna).

3.2 Aruba

3.2.1 Inleiding

In Aruba is met ingang van 1 januari 2015 hoger beroep in belastingzaken ingevoerd.¹² De relatieve bevoegdheid in eerste aanleg is verschoven van de Raad van beroep in belastingzaken naar het Gerecht in eerste aanleg van Aruba.¹³ In hoger beroep is het Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba competent. De overbrenging van de eerste aanleg is in de Memorie van Toelichting gemotiveerd met de opmerking dat daarmee de eenheid van het recht wordt bevorderd.¹⁴

De gewijzigde regeling voor het beroep in eerste aanleg is opgenomen in paragraaf 2 van de Landsverordening beroep in belastingzaken (art. 5 e.v.). De regeling voor hoger beroep is opgenomen in hoofdstuk 2 van de Landsverordening beroep in belastingzaken (art. 17a e.v.). Op grond van het overgangsrecht gaan de zaken die aanhangig waren bij de Raad van Beroep voor belastingzaken van rechtswege over naar het Gerecht in eerste aanleg van Aruba.¹⁵

⁷ Kamerstuk 32 186 (R1901)

⁸ Kamerstuk 32 186 (R1901), nr. 18.

⁹ Kamerstuk 32 189.

¹⁰ Handelingen I 2010/11, nr. 11, p. 21.

¹¹ Wet van 22 december 2011, Stb. 2011, 640.

¹² Landsverordening 15 december 2014, Afkondigingsblad van Aruba 2014, no. 75 (hierna aangeduid als de wijzigingsverordening).

¹³ Zie art. 1 lid 1 van de Landsverordening beroep in belastingzaken.

¹⁴ Staten van Aruba 2014/15-801, nr. 3, p. 2, 3.

¹⁵ Art. II van de Landsverordening 15 december 2014.

⁴ Zie art. 2 lid 2 aanhef en onderdeel g voor Curaçao respectievelijk onderdeel f voor Sint Maarten van de ALL.

⁵ Raad van Beroep voor belastingzaken 28 augustus 2006, ECLI:NL:ORBBNAA:2006:BQ9553.

⁶ Zie bijvoorbeeld HR 14 juni 2000, ECLI:NL:HR:2000:AA6197.

Op 23 maart 2015 heeft het Gerecht in eerste aanleg van Aruba voor de eerste keer zitting gehouden.¹⁶ Ook is de door de regering aangekondigde centrale belastinggriffie op Aruba ingericht.¹⁷ De griffie zal voor alle eilanden de administratie van procedures verzorgen. Het is te verwachten dat daardoor de doorlooptijd van procedures zal verminderen, nu de griffie waarschijnlijk zal zorgdragen voor tijdige indiening van motivering en verweerschriften. Per 1 augustus 2015 is een belastingrechter benoemd.¹⁸ De eerste uitspraak van het Gerecht is inmiddels gepubliceerd op rechtspraak.nl.¹⁹

3.2.2 Overzicht van de herziening

In de considerans van de wijzigingsverordening is vermeld dat de wijziging bedoeld is om door instelling van hoger beroep de rechtszekerheid te bevorderen, daarbij vergoeding van proceskosten mogelijk te maken en een goede en snelle behandeling van ingediende beroepen te bevorderen. Wij geven hierna de belangrijkste wijzigingen in de procesregeling weer.

1. Art. 2: behandeling in enkelvoudige kamer met de mogelijkheid tot verwijzing naar de meervoudige kamer. Het is de bedoeling dat in eerste aanleg een enkelvoudige kamer beslist over het beroep.²⁰ Een verwijzing door de enkelvoudige kamer naar de meervoudige kamer is een discretionaire bevoegdheid van de rechter.²¹ Blijkens de Nota naar aanleiding van het verslag zijn de complexiteit van de rechtsvraag, het maatschappelijke belang van de zaak, zaken waarvan verwacht wordt dat verschillende rechters verschillend over zouden oordelen, en zaken met een civielrechtelijk/strafrechtelijk element, van belang bij verwijzing naar de meervoudige kamer.²²
2. Art. 7a: afdoening van een zaak door middel van vereenvoudigde behandeling als het Gerecht in eerste aanleg onbevoegd is of het beroep kennelijk niet-ontvankelijk, kennelijk ongegrond of kennelijk gegrond is. Tegen deze beslissing staat op grond van art. 7b verzet open bij het Gerecht in eerste aanleg.

¹⁶ www.facebook.com/pages/Gerecht-in-Eerste-Aanleg-van-Aruba/1526121011007799?fref=nf.

¹⁷ *Kabinetsreactie op afsprakenlijst Interparlementair Koninkrijksoverleg januari 2015 van 16 maart 2015, kenmerk 2015-0000148377, p. 2.*

¹⁸ www.rijksoverheid.nl/nieuws/2015/05/29/benoemingen-gemeenschappelijk-hof-van-justitie.html.

¹⁹ *Gerecht in eerste aanleg van Aruba 1 juni 2015, ECLI:NL:OGEEA:2015:61.*

²⁰ *Staten van Aruba 2014/15-801, nr. 3, p. 14.*

²¹ *Zie ook art. 8:10 Algemene wet bestuursrecht.*

²² *Nota naar aanleiding van het verslag, p. 6. De nota is niet gepubliceerd, maar verkrijgbaar bij de Directie Wetgeving Aruba.*

Deze regeling is vergelijkbaar met de regeling in art. 8:54 en 8:55 van de Algemene wet bestuursrecht.

3. Art. 7c: instellen van beroep of verzet heeft geen schorsende werking. Dat betekent dat met betrekking tot aanslagen die onderwerp van de procedure zijn, uitstel van betaling moet worden verzocht.²³ In de Nota naar aanleiding van het verslag is opgemerkt dat dit uitstel in de praktijk wordt verleend indien het departement op de hoogte is van het bezwaar of beroep, tenzij er sprake is van misbruik.²⁴ Dit uitstel wordt gedurende één jaar verleend. Indien de procedure langer dan een jaar in beslag neemt, dient op nieuw uitstel te worden verzocht.
4. Art. 8a: de zitting is niet openbaar, tenzij een boete in geding is. Van de openbaarheid van behandeling van boetezaken kan worden afgeweken.
5. Art. 8b: uitspraak zonder mondelinge behandeling indien partijen daarvoor toestemming hebben gegeven.
6. Art. 10a: getuigenbewijs.
7. Art. 15: proceskostenvergoeding.
8. Art. 18: griffierecht: Afl. 25 voor natuurlijke personen en Afl. 150 voor rechtspersonen. Voor hoger beroep is dat het drievoudige voor natuurlijke personen en Afl. 300 voor rechtspersonen.

De regeling van het hoger beroep (art. 17a-17h) is vergelijkbaar met de regeling in eerste aanleg, zij het dat de behandeling bij het Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba in de meervoudige kamer plaatsvindt.²⁵

In de memorie van toelichting is met betrekking tot de inrichting van het hoger beroep opgemerkt dat het voor de hand ligt dat het Gemeenschappelijk Hof in het voorjaar en in het najaar zitting houdt, zoals de Raad van Beroep voor belastingzaken dat ook heeft gedaan.²⁶ Daarbij is opgemerkt dat omdat het Hof niet beschikt over voltijdse belastingrechters twee belastingrechters uit Nederland worden ingevlogen om deel te nemen aan de rechtspraak in tweede instantie. In wezen wordt daarmee in appel de bij de Raad van beroep voor belastingzaken bestaande praktijk voortgezet. Naar onze mening is het de overweging waard dat in Nederland een aantal rechters zich gaat specialiseren in het Caribisch belastingrecht (bijvoorbeeld bij een gerechtshof) voor de invulling van de rechtspraak in hoger beroep. Dat lijkt ons een stabielere situatie te zijn dan het bij toerbeurt invliegen van rechters. Wat daarvan zij, in beide

²³ *Zie art. 8 van de Landsverordening invordering directe belastingen.*

²⁴ *Nota naar aanleiding van het verslag, p. 13.*

²⁵ *Art. 18 Rijkswet Gemeenschappelijk Hof van Justitie.*

²⁶ *Staten van Aruba 2014/15-801, nr. 3, p. 8.*

situaties verdient het naar onze mening aanbeveling kennis over te dragen aan rechters van lokale origine. In onze visie is deze laatste groep op het moment in de rechtspraak op de eilanden ondervertegenwoordigd.

De Nota naar aanleiding van het verslag vermeldt dat – anders zoals bij de Raad van beroep voor belastingzaken het geval was – het Gemeenschappelijk Hof geen beroep op het wetenschappelijk bureau van de Hoge Raad zal kunnen doen.²⁷ Ter vervanging is door het Gemeenschappelijk Hof gezorgd voor voldoende expertise bij de opbouw van de lokale juridische ondersteuning waarbij het wetenschappelijk bureau van de Hoge Raad zal kunnen assisteren.

Opvallend is overigens dat in de Landsverordening beroep in belastingzaken geen regeling van re- en dupliek is opgenomen en evenmin de mogelijkheid tot uiterlijk tien dagen voor de zitting nadere stukken in te dienen. In de Belastingwet BES zijn deze mogelijkheden wel voorzien.²⁸ Dit is te meer opvallend nu in de memorie van toelichting is opgemerkt dat door de verschillende landen zo veel mogelijk is gestreefd naar eenvormigheid van het belastingprocesrecht.²⁹ Wij veronderstellen dat dit verschil samenhangt met de omstandigheid dat de wijzigingsverordening geen algehele herziening van het belastingprocesrecht in Aruba inhoudt.³⁰ Gelet op de centrale verwerking van processtukken door de griffie op Aruba achten wij dit een nodeloos verschil in het procesrecht van de landen en de eilanden. Bovendien vervullen beide mogelijkheden in de praktijk een belangrijke rol in de schriftelijke voorbereiding van de procedure.

3.3 Bonaire, Sint-Eustatius en Saba

De regeling van het hoger beroep op de BES-eilanden was – zoals wij hiervoor al opmerkten – reeds voorzien in de Belastingwet BES³¹ en is eergisteren per 30 juni 2015 in werking getreden.³² De wijzigingen zijn vergelijkbaar met de hiervoor weergegeven wijzigingen in Aruba en regelen met name de competentie van het Gerecht in eerste aanleg van Bonaire, Sint Eustatius en Saba in plaats van de Raad van Beroep voor belastingzaken en het hoger beroep bij het Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Het Gerecht in eerste

aanleg is op 30 juni direct aan de slag gegaan, nu is geregeld dat de zaken die op 29 juni 2015 aanhangig zijn bij de Raad van Beroep voor belastingzaken van rechtswege overgaan naar het Gerecht in eerste aanleg.³³

3.4 Toekomst

Wij verwachten dat Curaçao en Sint Maarten de ontwikkelingen in Aruba en de BES-eilanden snel zullen volgen. Hopelijk zal dit nog in 2015 worden gerealiseerd. Naar verluidt zijn de herziene procesregelingen in concept gereed en hebben de Raden van Advies inmiddels geadviseerd. Er is ook aanleiding om het hoger beroep in Curaçao en Sint Maarten snel in te voeren, nu de omvang van de rechtsbescherming op de verschillende eilanden verschilt en voorts de Raad van beroep in belastingzaken en de Gerechten in eerste aanleg naast elkaar bevoegd zijn. Naar onze mening is dit een onwenselijke situatie.

4 De betekenis van hoger beroep en cassatie voor het Nederlands-Caribisch belastingrecht

4.1 Hoger beroep

In Nederland heeft de tweede feitelijke instantie in Nederland zich ontwikkeld tot een volledige herkansing, zodat in hoger beroep de procedure volledig “overgedaan” kan worden, in die zin dat de rechter in hoger beroep kennis neemt van alle stellingen van partijen en de rechtsstrijd niet beperkt is tot hetgeen in eerste aanleg is aangevoerd. Dat betekent dat in hoger beroep beide procespartijen hun eigen stellingen kunnen wijzigen of aanvullen en ook nieuwe feiten en bewijzen kunnen aanvoeren. Daarbij dient echter de uitspraak van de rechter in eerste aanleg niet te worden genegeerd. Er is immers al een rechter die een oordeel over de zaak heeft gegeven. In de gedingstukken in hoger beroep dient dan ook de uitspraak van de rechter in eerste aanleg te worden besproken en zo nodig te worden weerlegd.

Deze opvatting vindt bevestiging in de rechtspraak van de Hoge Raad. In HR 4 december 2009, ECLI:NL:HR:2009:BG7213, *BNB* 2010/65 oordeelde de Hoge Raad dat in hoger beroep nieuwe stellingen mogen worden aangevoerd, tenzij een stelling ondubbelzinnig zou zijn prijsgegeven of sprake is van een inbreuk op een goede procesorde. Dat laatste zal zich naar onze mening bijvoorbeeld voordoen indien een nieuwe stelling onredelijk laat is ingebracht.

²⁷ Nota naar aanleiding van het verslag, p. 3, 4.

²⁸ Art. 8.106 en art. 8.107 lid 3 Belastingwet BES.

²⁹ Staten van Aruba 2014/15-801, nr. 3, p. 4.

³⁰ Staten van Aruba 2014/15-801, nr. 3, p. 4.

³¹ Zie art. XIV onderdelen K tot en met N van de Wet Overige fiscale maatregelen 2012, Stb. 2011, 640.

³² Koninklijk besluit van 8 april 2015, V-N 2015/22.5.

³³ Art. XXIII lid 1 onderdeel G van de Wet Overige fiscale maatregelen 2012.

Invoering van de tweede feitelijke instantie (en straks ook cassatie) overzee betekent dat ook aldaar de procedure in belastingzaken volwaardig is geworden. De discussie tussen partijen zal zich niet langer beperken tot de bezwaarfase en de enige feitelijke instantie voor de Raad van beroep in belastingzaken. De begrijpelijke proceshouding van partijen om in bezwaar of beroep een minnelijke regeling te bereiken vanwege het ontbreken van een hertoetsing en cassatie, zal tot het verleden gaan behoren. Belanghebbenden zullen zich meer aandacht moeten geven aan de processtrategie, het innemen van stellingen, de bewijslastverdeling en mogelijke formeelrechtelijke verweren, zoals het beroep op beginselen van behoorlijk bestuur (vertrouwens- en gelijkheidsbeginsel).

4.2 Cassatie

Wat betreft de invoering van beroep in cassatie bij de Hoge Raad is de situatie thans als volgt.³⁴ Art. 23 van het Statuut van het Koninkrijk der Nederlanden bepaalt dat de rechtsmacht van de Hoge Raad ten aanzien van rechtszaken in Aruba, Curaçao, Sint Maarten en Bonaire, Saba en Sint Eustatius wordt geregeld bij rijkswet. Die rijkswet is de Rijkswet cassatierechtspraak voor Aruba, Curaçao, Sint Maarten en voor Bonaire, Sint Eustatius en Saba. In deze rijkswet is sinds 7 juli 2010³⁵ paragraaf 3a ingevoegd getiteld "Cassatie in belastingzaken ingesteld door de belanghebbende of de minister". De bevoegdheid tot het instellen van cassatie is geregeld in art. 15a lid 1 eerste volzin: "De belanghebbende die bevoegd was in belastingzaken hoger beroep in te stellen bij het Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba en Onze Minister van Financiën van Aruba, Curaçao, Sint Maarten of Nederland kunnen bij de Hoge Raad beroep in cassatie instellen tegen uitspraken in belastingzaken van het Gemeenschappelijk Hof."

Art. 15a van de Rijkswet cassatierechtspraak is echter nog niet in werking getreden. Dat kan eerst plaatsvinden nadat ook Curaçao en Sint Maarten een regeling van hoger beroep in belastingzaken hebben ingevoerd. Daar is nu het wachten op, maar de cassatieregeling in belastingzaken voor alle eilanden staat dus al gereed.

³⁴ De tekst van dit artikel is afgesloten op 15 juni 2015.

³⁵ Rijkswet aanpassing rijkswetten aan de oprichting van de nieuwe landen van 7 juli 2010, Stb. 2010, 339.

Daarmee zal de rechtspraak van de Hoge Raad in belastingzaken rechtstreeks van betekenis zijn voor de ontwikkeling van het Nederlands-Caribisch belastingrecht.

5 Conclusie en aanbevelingen

Met de invoering van de tweede feitelijke instantie in Aruba en de BES-eilanden en de binnenkort te verwachten invoering in Curaçao is c.q. wordt de rechtsbescherming in belastingzaken in alle landen en bijzondere gemeenten van het Koninkrijk gelijk aan elkaar. Er is dan sprake van een procedure die dezelfde instanties kent als het civiele en het strafprocesrecht. Mr. Th. Groeneveld drukte het bij de invoering van de tweede feitelijke instantie in Nederland als volgt uit: "Ik vind het eigenlijk een kwestie van volwassenheid dat het belastingrecht nu gekozen heeft voor twee rechters, net als in civiele zaken. Het gaat immers vaak om ingewikkelde zaken, zowel qua feiten als qua rechtstoepassing."³⁶ Om die volwassenheid ook overzee te bereiken, kan worden geprofiteerd van de ontwikkeling van de belastingrechtspraak in twee feitelijke instanties in Nederland ("something old") heeft doorgemaakt. Daaraan wordt dan het Nederlands-Caribisch belastingrecht toegevoegd ("something new"). Naar onze mening is het nodig dat zowel voor de eerste als de tweede aanleg voldoende deskundigheid en middelen beschikbaar komen om deze ontwikkeling te faciliteren. Het is de investering waard, nu met de introductie van een tweede feitelijke instantie ook zaken van relatief eenvoudige origine kunnen worden afgedaan door de "eerste" rechter. Wij verwachten dat dit een positieve uitwerking zal hebben op de werkdruk, snelheid en efficiëntie waarmee belastingzaken zullen worden afgehandeld. De benoeming van een belastingrechter voor de eerste aanleg is daarbij een goede ontwikkeling. Wij merken op dat de deskundigheid in eerste aanleg ook gewaarborgd dient te zijn ingeval deze unusrechter de zaak zou verwijzen naar de meervoudige kamer. Hetzelfde geldt naar onze mening voor het hoger beroep waarvoor het aanbeveling verdient dat een meervoudige kamer zich specialiseert in het Nederlands-Caribisch belastingrecht, eventuele meerkosten ten spijt. Een win-winsituatie kan worden bereikt doordat een speciaal hof naar onze visie beter geëquipeerd is om kennis over te dragen aan rechters van lokale origine. Dat zou zeker van deze tijdgeest zijn.

³⁶ Toentertijd lid van de Raad voor de rechtspraak, thans raadsheer in de Hoge Raad. Interview in WFR 2005/170-174.